

Geven in het Koninkrijk van God

Geven is overduidelijk in het hart van God. Geven weerspiegelt het karakter van God. Hij wil zegenen en gaf zelfs Zijn eigen Zoon. Dan gaat het niet alleen over geld geven, maar zeker ook over jezelf geven.

Laten wij niet moede worden goed te doen, want, wanneer het eenmaal tijd is zullen wij oogsten, als wij niet verslappen. Laten wij dus, daar wij de gelegenheid hebben, doen wat goed is voor allen, maar inzonderheid voor onze geloofsgenoten.

(Galaten 6:9-10)

We zullen oogsten als we niet verslappen. Goed doen, dat gaat natuurlijk veel verder als alleen geld geven. Dan spreken we ook over het geven van tijd, liefde, creativiteit, genade, vergeving, vreugde, dankbaarheid, gebed, zegening, inzet, bewogenheid, enzovoort. Kortom: goed doen.

We weten ook dat op het geven van geld een behoorlijk accent wordt gelegd en het is ook ontzettend belangrijk. Vaak hebben we het dan heel specifiek over het geven van tienden in de lokale gemeenschap waar men bij is aangesloten. Deze lokale gemeente wordt dan heel vaak de voorraadschuur genoemd. Daarin brengen we de tienden, dus tien procent van ons inkomen dat aan God toebehoort.

Vanuit mijn vroege jeugd heb ik dat als een principe geleerd, toegepast en ik heb het ook aan anderen onderwezen. Het heeft ons gezegend, het heeft ons heel gewetensvol leren geven en we hebben er nooit problemen mee gehad om het te doen. Ik ervoer het niet als 'moeten' maar als een principe en we gaven het met liefde. Toch is het belangrijk om op zoek te gaan naar de achtergronden hiervan en uiteindelijk gaat het erom dat we doen wat Heilige Geest zegt. Het is een goddelijke instelling in de wet en het gaat erom in hoeverre die instelling nog 'verplicht' op ons van toepassing is. Ook hierin worden we namelijk hervormd in ons denken.

Nu zijn er natuurlijk altijd mensen die een hond willen slaan en daarom een stok zoeken. Ze passen allerlei ontsnappingsclausules toe, om onder een bepaald aspect van dat geven vandaan te kunnen komen. Dat is hier zeker niet de bedoeling. Als er nieuw en/of ander inzicht komt vanuit het hart van God, dan kan het alleen maar beter gaan. Er zal dan alleen maar een grotere stroom van voorziening binnenkomen in het Koninkrijk van God.

Twee benaderingswijzen

Er zijn doorgaans twee manieren om het geven van tienden te benaderen. Het geven van

tienden in overeenstemming met de wet, en het geven van tienden zoals dat plaatsvond vóórdat de wet kwam.

Wanneer ik spreek over de wet, dan bedoel ik niet te zeggen dat de wet op zich onbelangrijk is. Jezus zegt in Matteüs 5:17-19 dat Hij niet gekomen is om de wet of de profeten te ontbinden, maar om te vervullen. Met andere woorden zei Hij, dat alles wat Hij zei of deed een zuivere interpretatie was van de wet. Jezus kwam om mensen te laten zien hoe ze moeten leven. Het juk van rabbi Jezus, Zijn persoonlijk onderwijs, de manier waarop Hij naar het leven keek, de verkondiging van het Koninkrijk, dat was in zijn totaliteit een perfecte interpretatie van Gods wil.

Nu is geven een goddelijk principe door alle tijden heen, maar het verplicht stellen dat de gehele tienden iedere maand altijd in zijn geheel naar dezelfde lokale gemeente moet, is naar mijn mening bijbels niet aantoonbaar. Ook niet op grond van de wet. Bepaalde uitspraken die gedaan worden, hebben velen onder grote druk gebracht. Er wordt gezegd dat we gezegend worden wanneer we de tienden brengen naar de voorraadkamer, maar dat we vervloekt zijn als we dat niet doen. Dit is echter niet het vervullen van de wet waar Jezus over spreekt. Dat is toch niet het juk van Jezus. Om mensen, die gered zijn door het bloed van Jezus, het gevoel te geven dat ze vervloekt zijn, is toch een ernstige zaak.

Nu brengt geven natuurlijk altijd zegen, maar de druk die er gelegd wordt op mensen om daartoe over te gaan is naar mijn mening niet uit het hart van God. Paulus legt toch in 2 Korintiërs 9:5 een duidelijk accent op een milde gave, vooraf klaargelegd, en niet op een afgeperste gift.

Geven op grond van de wet

Het was ook geen wet die op iedereen van kracht was. Het was alleen uitvoerbaar door en van toepassing op herders en boeren. Het geven van tienden had te maken met de opbrengst van het land, vruchten en vee. In die zin was bijvoorbeeld Jezus ook niet verplicht om Zijn tienden te betalen. Dat wil niet zeggen dat Hij niet veel heeft gegeven. Hij gaf zelfs alles, Zijn hele leven.

Dat wil natuurlijk ook niet zeggen dat de rest van het volk niet offerde of dat het aan hen niet gevraagd werd, of dat zij geen geld gaven. Vandaag de dag spreken we echter opeens over het verplicht geven van tien procent van een ieders inkomen. Hiertoe wordt dan ook meestal een tekst toegepast uit Maleachi en de daarbij behorende vloek:

Mag een mens God beroven? Toch berooft gij Mij. En dan zegt gij: Waarin beroven wij U? In de tienden en de heffingen. Met de vloek zijt gij vervloekt en Mij berooft gij, gij volk in zijn geheel. (Maleachi 3:8-9)

Wat moest men dan volgens de wet met de tienden doen? De tienden waren heilig voor de

Heer en dat betekent dat ze gebruikt moesten worden in overeenstemming met de instructies van God. Volgens Maleachi 3:7 was het volk van God afgeweken van Zijn inzettingen en had het volk ze niet onderhouden.

*Van de dagen uwer vadersen af zijt gij afgeweken van mijn inzettingen en hebt ze niet onderhouden. Keert terug tot Mij, dan zal Ik tot u terugkeren.
(Maleachi 3:7)*

Wat waren dan die instructies?

*Na verloop van drie jaar zult gij alle tienden van uw opbrengst in dat jaar brengen en in uw poorten neerleggen; dan zullen de Levieten, omdat hij bezit noch erfdeel met u heeft, en de vreemdeling, de wees en de weduwe, die binnen uw poorten wonen, komen en eten en zich verzadigen – opdat de Here, uw God, u zegene in al het werk, dat uw hand doet.
(Deuteronomium 14:28-29)*

Dat zouden we de voorraadschuur kunnen noemen, die door de Levieten werd beheerd om van te leven en ook nog van te geven. Zij hadden hun landerijen buiten de poort van de stad of het dorp en hadden geestelijke verantwoording voor de mensen in de stad of het dorp. Niet ieder jaar, maar ieder derde jaar bracht men dan de tienden van dat jaar, van de opbrengst van het land en van de vruchten van de bomen en de tienden van het vee. Ieder derde jaar dus.

In die andere twee jaren werden de tienden op een heel andere manier besteed:

*Gij zult de gehele opbrengst van het zaad dat uit uw akker voortkomt stipt verdienen, jaar op jaar. Gij zult voor het aangezicht van de Here, uw God, in de plaats die Hij verkiezen zal (...) eten de tienden van uw koren, uw most en uw olie, en (...) wanneer de weg voor u te lang zou zijn (...) dan zult gij ze te gelde maken en dat geld bij u steken en naar de plaats gaan (...) en gij zult dat geld besteden voor alles waarin gij lust hebt, voor runderen of kleinvee, voor wijn of bedwelmende drank, of wat gij ook wenst ...
(Deuteronomium 14:22-26)*

Het was hen volgens Deuteronomium 12:17-19 ook niet geoorloofd om die tienden in hun woonplaats te gebruiken en te consumeren. Zij mochten dat alleen buiten hun woonplaats doen op de plaats die God voor hen uitkoos. Iedereen mocht daaraan meedoen: zonen, dochters, slaven en slavinnen en ook de Leviet mochten ze niet aan hun lot overlaten tijdens dat feest. Het is overigens heel duidelijk dat het de bedoeling was dat de tienden werden gebruikt in een atmosfeer van viering, samen delen en gemeenschap met God.

Bij het afzonderen van de tienden ging het ook niet om het ‘beste’ alleen. Ik bedoel daarmee niet te zeggen dat je het beste niet aan de Heer zou kunnen geven... maar uiteindelijk is alles van Hem, want wij zijn van Hem. Het ‘beste’ waarover vaak gesproken wordt bij het geven was niet een vereiste bij het geven van tienden aan God door Israël, want er staat:

En alle tienden van runderen of kleinvee, al wat onder de staf doorgaat, het tiende daarvan zal de Here heilig zijn. Men zal niet onderzoeken, of het goed of slecht is, en men zal het niet verruilen; indien men het toch verruilt, dan zal dit zowel als het verruilde de Here heilig zijn;
(Leviticus 27:32-33)

De Israëlieten gebruikten dus de tienden van het eerste en tweede jaar voor familiefeesten op een bepaalde plaats. Ieder derde jaar vond dat familiefeest niet plaats. In plaats daarvan moesten zij hun tienden brengen naar de voorraadkamer in het gebied waar zij woonden. Dat was dan voor de Levieten die daarvan ook gaven aan de armen.

De situatie vóór de wet

Laten we nu eens kijken naar de situatie vóór de wet. Dikwijls wordt de geschiedenis van Abraham en Melchisedek aangehaald om het tiendenprincipe te bewijzen. Daarvoor wordt dan een tekstgedeelte gebruikt met betrekking tot de gift die Abraham schonk aan Melchisedek:

En hij gaf hem van alles de tienden.
(Genesis 14:20)

Het is echter ook duidelijk dat dit de tienden waren van de buit die Abraham had verkregen met zijn overwinning op de koningen uit het oosten. Ook Hebrreeën 7:4 zegt dat het een tiende was van het beste van de buit. Het gaat hier dus niet over de rest van zijn bezit en/of inkomen. Abraham zal ongetwijfeld wel veel hebben weggegeven in zijn leven. Hij was ontzettend rijk, maar dat kunnen we niet als bewijsvoering gebruiken. Volgens de bijbel zien we van Abraham ‘slechts’ een éénmalige gift aan Melchisedek. Wat betreft de rest van de buit, die negentig procent, daarvan nam hij niets voor zichzelf. Hij gaf alleen aan de knechten wat zij hadden verteerd en hij gaf een aandeel aan de mannen die met hem waren meegegaan (Genesis 14:21-24).

Ook lezen we over Jakob en hoe hij het geven van tienden hanteerde vóór de wet. Hij was op de vlucht voor zijn broer Esau. Onderweg bij de plaats Betel kreeg hij een droom. Toen hij wakker werd zei hij:

*Waarlijk, de Here is aan deze plaats en ik heb het niet geweten.
(Genesis 28:16)*

Vervolgens deed hij God een gelofte:

*Indien God met mij zal zijn, en mij behoeden zal op deze weg, die ik ga, mij zal geven brood om te eten en klederen om aan te trekken, en ik behouden tot mijns vaders huis wederkeer, dan zal de Here mij tot een God zijn. En deze steen, die ik tot een opgerichte steen gesteld heb, zal een huis Gods wezen, en van alles wat Gij mij schenken zult, zal ik U stipt de tienden geven.
(Genesis 28:20-22)*

Jakob maakte daar een vrijwillige keuze. Hij stelde zelfs eerst een aantal voorwaarden en beloofde God vervolgens om stipt de tienden te geven van alles wat Hij aan hem geven zou. En ook hier kan het geven van die tienden vóór de wet als een eenmalig gebeurtenis gelezen worden.

Toepassingen

Heel veel bedieningen en kerken geloven dat de wet van de tienden van toepassing is op de gelovigen vandaag en zij onderwijzen dat de gehele tiende van al het inkomen naar de lokale gemeente behoort te gaan. Echter, in een dergelijke situatie is er natuurlijk maar één wet met betrekking tot de tienden en die lezen we in de boeken Leviticus, Numeri en Deuteronomium.

Er is geen Nieuwtestamentische wet met betrekking tot de tienden. Uitgaande van die wet in het Oude Testament zou dan ook onderwezen moeten worden dat de inkomsten uit de tienden zouden moeten gaan naar diegenen die bedienen en toerusten in de kerk, gezamenlijke activiteiten zoals maaltijden/feesten, en dat een gedeelte wordt gebruikt om de armen te ondersteunen. Ook zou dan onderwezen moeten worden dat de armen of zij met een minimumuitkering vrijgesteld zouden moeten worden van het geven van tienden. In bepaalde situaties zouden zij zelfs, nadat hier inzage en duidelijkheid over is natuurlijk, hulp moeten kunnen krijgen van die gemeenten die tienden inzamelen. In het Oude Testament mochten de armen zelfs bij het oogsten op het veld achter de maaiers aanlopen om de aren op te rapen die bleven liggen (Ruth 2:2-17).

Wanneer je nu gelooft dat het geven van tienden een wettelijk opgelegde zaak is, iets dat je dus moet doen, als je gelooft dat het rechtsgeldig is en van kracht is op de gemeente vanuit het Nieuwe Testament, dan moet je het doen. Vanuit de bijbel is het echter heel duidelijk wat onder het geven van tienden verstaan wordt en hoe er volgens de wet mee omgegaan werd. Een verandering van denken is naar mijn mening dan ook noodzakelijk.

Als je gelooft dat geven in het Nieuwe Testament alleen een zaak is van het hart en

gehoorzaamheid aan God, dan moet je dat doen. Je bent een rentmeester en het gaat er per slot van rekening om dat je doet met je geld wat God wil. Ondertussen, zoekend naar leiding van Heilige Geest, zou je het principe van de tienden kunnen gebruiken en ondertussen kunnen zoeken naar jouw eigen niveau van geven vanuit het hart van God en naar jouw eigen niveau van het ondersteunen van bijvoorbeeld hen die jou geestelijk dienen.

In dat veranderingsproces van denken over de tienden is fijngevoeligheid heel belangrijk. Met het bestaande standpunt over de tienden in veel gemeenten kan dit een heel

heet hangijzer zijn. Het is belangrijk om, vanuit een goede relatie, hierover te praten. Als iedereen plotseling zijn gedachten hierover verandert en zomaar financiën onttrekt aan de eigen gemeenschap, dan creëert dat veel problemen.

Trouwens, er zullen altijd kosten zijn die je met elkaar moet dragen. Dat is niet meer dan normaal. Wanneer je een kerk bezoekt, dan is het normaal dat je deelt in de kosten van die voorziening. Het gebruik van de voorziening zoals: gas, water, licht, het pand zelf, materialen voor de babycrèche en kinderdiensten. Dat zijn gewoon goede manieren. Vervolgens zou je met je hele hart moeten geven zoals de Heer je leidt om te geven. Dat kan zijn een financiële offerande, kleding, voedsel, anonieme giften aan bepaalde personen die het nodig hebben. Dit geldt voor gemeenteleden van die lokale kerk, maar ook voor bezoekers. We zouden altijd meer moeten geven dan we nemen.

Paulus zegt:

Want, doordat zij beproefd zijn gebleken in veel verdrukking, hebben hun overvloedige blijdschap en diepe armoede nog overvloedig de rijkdom van hun mildheid bevorderd; want (zij deden), dat getuig ik, wat zij konden, ja meer dan dat,
(2 Korintiërs 8:2-3)

Geven is in het hart van God en het Nieuwe Testament spreekt veel over geven. Bovenstaand verhaal over de tienden is niet geschreven om het geven te minimaliseren. Nee, geven vanuit het hart van God gaat heel erg ver.

A.A. (Dolf) de Voogd van der Straaten

www.supportministries.nl